

Tampella

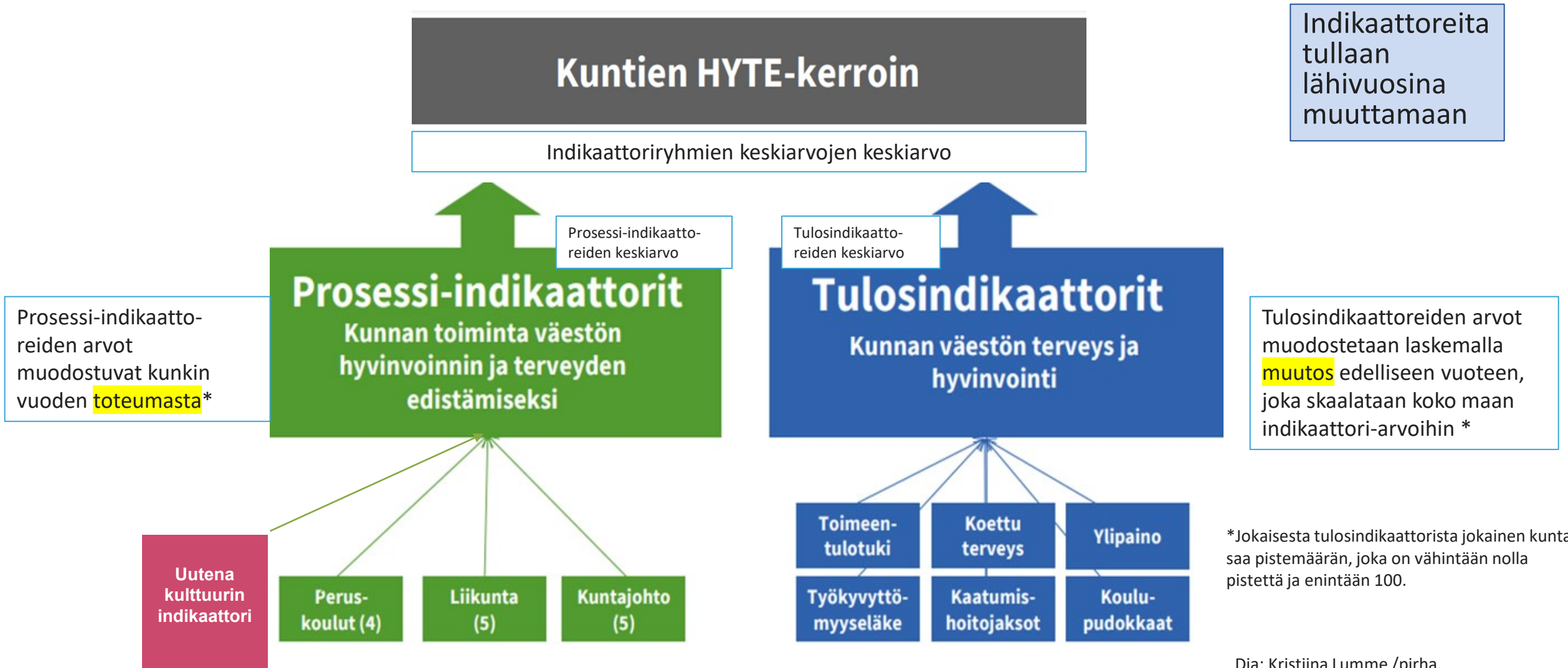
Terveyden edistämisen arviointiin tarkoitettun TEAviisarin merkitys kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen mittarina

OKM:n kulttuuriperintöön ja kulttuurisen moninaisuuden teemojen esittely Sivistys- ja kulttuurilautakunnassa

Sivistys- ja kulttuurilautakunta 18.4.2023

Juha Ahonen ja Anne Ruusuvuori,
Kulttuurin palveluryhmä

Hyte-indikaattorit ja -kertoimen muodostuminen

* kyllä/ei vastaukset 100/0 pistettä

* Koulukohtaiset kysymykset suhteutus oppilaslukuun ja koulujen määrään

*Jokaisesta tulosindikaattorista jokainen kunta saa pistemäärän, joka on vähintään nolla pistettä ja enintään 100.

Dia: Kristiina Lumme /pirha, muokattu

THL:n suositukset

Miten toimia, että kunta saa hyvin HYTE-rahaa? (prosessi-indikaattorit)

Peruskoulut:

- Tarkasta koulujen terveellisyys ja turvallisuus kolmen vuoden välein monialaisesti, dokumentoi ja toteuta korjaavat toimet
- Seuraa ja dokumentoi koululaisten poissaolot syyperusteisesti – ryhmäyttäminen ja luokkahenki kuntoon
- Mahdollista pitkät liikuntavälitunnit ja järjestä niille ohjattua toimintaa
- Noudata kouluruokailusuositusta

Kuntajohto:

- Raportoi valtuustolle kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin tilasta
- Aseta talousarviossa mittarit, joilla seurataan kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä
- Nimeä vastuhenkilö (hyvinvointikoordinaattori) ja hyvinvointityöryhmä
- Pyydä, että tarkastuslautakunta arvioi kertomuksessaan kunnan hyte-toimintaa
- Kutsu järjestöjä koolle

Liikunta:

- Raportoi lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuus
- Kutsu koolle järjestöjen ja liikuntaseurojen yhteiskokous
- Kohdenna maksutonta toimintaa seurojen ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille ja erityisesti noin 15-vuotiaille, tarjoa varusteita
- Vastuuta liikunnasta vastaava ennakoarvioimaan lautakuntapäätösten vaikutuksia
- Perusta poikkihallinnollinen liikuntatyöryhmä

Kulttuuri:

- Edistä kuntalaisten kulttuuriin osallistumista järjestämällä tai taloudellisesti tukemalla toimintaa, jolla madalletaan kulttuuriin osallistumisen kynnyksiä.

THL tekee auditointeja satunnaisesti, tietojen tulisi löytyä kunnan verkkosivuilta tai päätösten pöytäkirjoista.

Dia: Kristiina Lumme /pirha,
muokattu

TEAviisarin merkitys korostuu

- [Tulokset - TEAviisari - Terveyden edistämisen vertailutietojärjestelmä](#)
- Kulttuuri kunnan toiminnassa 2023 –kyselyssä kerätään tietoja kulttuuritoiminnan edistämisestä sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävästä kulttuuritoiminnasta kunnassa.
- Tiedonkeruun tarkoituksena on selvittää kunnan voimavarat ja toimintaedellykset hyvinvointia ja terveyttä edistävän kulttuuritoiminnan toteuttamiseksi.
- Koska kaikella kulttuuritoiminnalla on yhteys hyvinvointiin, lomake sisältää myös kulttuurin edistämistä kunnassa yleisesti koskevia kysymyksiä.
- Kuntakohtaiset tiedot julkaistaan TEAviisari-verkkopalvelussa syksyllä 2023.

TEAviisarin merkitys korostuu

- TEAviisarin kysymys:
- Miten kulttuurin edistämisestä vastaavassa luottamusmieshenkilöhallinnossa (lautakunta/valiokunta tms.) on käsitelty seuraavia tietolähteitä ja asiakirjoja tämän valtuustokauden aikana (2021-2025)
- Sivistys- ja kulttuurilautakunnalle esitellään seuraavat OKM:n asiakirjat:
 1. Kulttuuriperintö voimavarana kestäväälle tulevaisuudelle ja hyvälle elämälle: Ehdotus kulttuuriperintöstrategiaksi 2022-2030 (OKM 2022:17): ei lainkaan/jaettu tiedoksi/esitelty ja keskusteltu
 2. Taide, kulttuuri ja moninainen Suomi: Kulttuuripolitiikka, maahanmuuttajat ja kulttuurisen moninaisuuden edistäminen –työryhmän loppuraportti (OKM 2021:2): ei lainkaan/jaettu tiedoksi/esitelty ja keskusteltu

Kulttuuriperintö voimavarana kestäväälle tulevaisuudelle
ja hyvälle elämälle: Ehdotus kulttuuriperintöstrategiaksi
2022-2030 (OKM 2022:17)

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-795-6>

Sivistys- ja kulttuurilautakunta

18.4.2023

Kulttuuriperintöstrategian visio vuodelle 2030

Kulttuuriperintö

Visio

Yleistä

- Visio 2030
 - Kulttuuriperinnön merkitys yhteiskunnan voimavarana on vahvistunut
 - Ihmisten elämänlaatu parantunut:
 - Kulttuuriperintö toimii siltana ihmisten välillä
 - Tarjoaa ratkaisuja kestävän tulevaisuuden rakentamiselle.
- Yleistä
 - Strategia toimii Euroopan neuvoston Faron sopimuksen toimeenpanon välineenä
 - <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2018/20180050>
 - Edistää Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n tavoitteiden saavuttamista.
 - Tavoitteissa on ydintavoitteiden lisäksi huomioitu tieto ja taidot, digitaalisuus, alueellisuus, paikallisuus sekä kansainvälisyys.

Kulttuuriperintöstrategian tavoitteet vuodelle 2030

Kulttuuriperintö

Yhteinen ja oma

Luonto ja ilmastonmuutos

- Kulttuuriperintö omana ja yhteisenä
 - Kaikkien oikeus kulttuuriperintöön toteutuu. Kulttuuriperinnön hyväksi toimitaan aktiivisesti.
 - Tallennettu ja suojeltu kulttuuriperintö heijastaa moninaista yhteiskuntaa.
 - Kulttuuriperinnön laaja yhteiskunnallinen merkitys on tunnistettu.
 - Kulttuuriperintö on kaikkien hyvinvointia lisäävä voimavara.
- Kulttuuriperintö, luonto ja ilmastonmuutos
 - Kulttuuriperintötiedot ja -taidot vauhdittavat siirtymistä kohti kestävämpää elämäntapaa.
 - Kulttuuriympäristöjä käytetään ja hoidetaan kestävällä tavalla.
 - Kulttuuriperintöalan toimijat ovat vähähiilisen ja kestävä toiminnan tiennäyttäjiä.
 - Kulttuuriperintöarvot, luontoarvot ja ekologisen kestävyys tavoitteet on sovitettu yhteen.
 - Kulttuuriperintöarvot ja niiden tarjoamat ratkaisut on otettu huomioon ilmastopolitiikassa.

Kulttuuriperintöstrategian tavoitteet vuodelle 2030

Kulttuuriperintö

Oppiminen, osaaminen ja
tutkimus

Kestävä ja luova talous

- Kulttuuriperintö, oppiminen, osaaminen ja tutkimus
 - Sivistys, osaaminen sekä kyky hoitaa ja käyttää kulttuuriperintöä vahvistavat kulttuuriperintökasvatuksen ja elämänmittaisen oppimisen avulla.
 - Kulttuuriperintöalan ammattilaisten osaaminen vastaa monipuolisesti alan ja yhteiskunnan muuttuvia tarpeita.
 - Kulttuuriperinnön tutkimus on monitieteistä ja kansainvälistä ja sen tuloksia hyödynnetään laajasti.
 - Kulttuuriperintötieto on kattavaa, ajantasaista, yhteentoimivaa ja laajasti käytössä.
- Kulttuuriperintö ja talous – kestävästi ja luovasti
 - Kulttuuriperintö tunnistetaan yhteiskunnan yhteisenä pääomana.
 - Kulttuuriperinnön kunnianhimoisen kehittämisen rahoituspohja on laajentunut ja sen säilyttämistä turvataan julkisin varoin.
 - Kulttuuriperintö on yhä merkittävämpi voimavara luovalle taloudelle ja muulle liiketoiminnalle.
 - Kulttuuriperinnön erityislaatua ja itseisarvoa kunnioitetaan taloudellisessa toiminnassa.

Taide, kulttuuri ja moninainen Suomi.
Kulttuuripolitiikka, maahanmuuttajat ja kulttuurisen moninaisuuden
edistäminen

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2021:2.

[OKM 2021:2 \(valtioneuvosto.fi\)](https://www.valtioneuvosto.fi/OKM20212)

Sivistys- ja kulttuurilautakunta

18.4.2023

Taide, kulttuuri ja moninainen Suomi

Kulttuuripolitiikka, maahanmuuttajat ja kulttuurisen moninaisuuden edistäminen -työryhmän loppuraportti

Moninaisuus

voimavaraksi

kulttuurielämään

- Suomi moninaistuu kansainvälisen muuttoliikkeen myötä.
- Moninaistuminen tarkoittaa uusia kieliryhmiä, etnisiä yhteisöjä, uskontokuntia.
- Väestön moninaistuminen edellyttää myös toimia taide- ja kulttuurielämän suunnitteluun, päätöksentekoon ja rahoitukseen.
- Monikielisyys ja kulttuurinen osaaminen on tärkeää nähdä voimavarana.
- Taide- ja kulttuurialan työyhteisöissä tarvitaan ymmärrystä monikielisyydestä ja eri kulttuurien tuntemuksesta.
- Organisaatioiden täytyy tiedostaa syrjivät rakenteet ja rekrytointikäytännöt, tunnistaa niiden olemassaolo.
- On syytä kehittää organisaatioiden kulttuuriseen moninaisuuteen ja yhdenvertaisuuteen liittyviä käytäntöjä ja osaamista.
- Tämä tarkoittaa myös kulttuuritarjonnan monipuolistamista ja eri kulttuuriperinnoistä ja esteettisistä käsityksistä nousevien sisältöjen huomioimista.
- Linjauksista ja toimenpide-ehdotuksista suositellaan muodostettavan ohjelman, joka edistäisi moninaisuutta maahanmuuton näkökulmasta kulttuuripolitiikassa ja suomalaisessa taide- ja kulttuurielämässä.
- (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2021:2)

Työryhmän esitykset läpileikkaaviksi linjauksiksi

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Moninaisuuden tunnistaminen ja kulttuurien välinen vuoropuhelu

Mahdollisuus osallistua kulttuuriin ja taiteeseen sekä ilmaista itseään

- Kulttuuripolitiikan ja kulttuurielämän tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden varmistaminen periaatteiden ja käytännön tasolla.
- Ketään ei syrjitä. Eriarvoistavaan kohteluun tulee puuttua, samoin kuin rakenteelliseen, institutionaaliseen ja moniperustaiseen syrjintään ja rasismiin.
- Kaikilla suomalaisilla on oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin sekä oikeus osallistua ja olla mukana kulttuurin mahdollisuuksissa.
- Kaikilla Suomessa asuvilla on oltava mahdollisuus lisätä tietotaitoaan sekä edetä kulttuurialaan ammattilaiseksi.

Teemakohtaiset linjaukset ja toimenpiteet

Kulttuuripolitiikka

Ulkomaalaistaustaiset osana päätöksentekoa

Yhdenvertaisuussuunnitelma sekä siihen liittyvät koulutukset

Kulttuuri kuuluu kaikille, kulttuurisen moninaisuuden ja kestävän kehityksen työkalu

- Taiteen ja kulttuurin alan toimijoiden tulee huolehtia siitä, että ulkomaalaistaustaisia kuullaan kaikessa päätöksenteossa. Heillä tulee olla mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoon.
 - Osallisuus päätöksentekokoelimiin
- Yhdenvertaisuussuunnitelma väh. 30 hengen kulttuuritoimijoiden organisaatioille (yv-laki).
- Taiteen ja kulttuurialan organisaatiot koulutautuvat moninaisuus- ja yhdenvertaisuusasioissa sekä konsultoivat moninaisuusasiantuntijoita työssään.

Kulttuurin rahoitus

Moninaisuuden ja yhdenvertaisuuden
huomioiminen talousarviossa

& VOS-taide- ja kulttuurilaitoksissa

Kieliryhmien huomioiminen

- Huomioitava moninaisuuden ja yhdenvertaisuuden edistämisen tarpeet, toimenpiteet ja niiden seuranta valtion talousarvioissa. Tarkoittaa myös rahoituksen kohdentamista osaan tämän työryhmän esityksiin.
- Moninaisuuden ja kulttuurisen moninaisuuden edistäminen VOS-taide- ja kulttuurilaitoksissa
- Harkinnanvaraiset valtionavustukset
- Rahoitusta osaamisen kehittämiseen
- Kieliryhmien huomiointi neuvontapalveluissa

Työllistyminen ja ammatillinen kehittyminen

Pätevyysvaatimukset,
anonyymi rekrytointi

Moninaisuus asiantuntija- ja
johtotehtävissä

Ammatillinen kehittyminen

- Kannustetaan taide- ja kulttuurilaitoksia tunnistamaan ulkomaalaistaustaisten taiteen ja kulttuurin ammattilaisten osaaminen ja pätevyys tutkintojen ohella.
- Kohdennetut kiintiöt työpaikoilla
- Kielitaitovaatimukset taide- ja kulttuurialalla
- Lisätään asiantuntija- ja johtotehtävissä työskentelevän henkilöstön kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta.
- Neuvonta, verkostoituminen ja mentorointi Suomeen muuttaneille taiteen ja kulttuurin osaajille

Kulttuurien välinen vuoropuhelu

Tiloja ja tukea kohtaamiseen,
kohtaamisia ja vuoropuhelua

Irti syrjinnästä ja
rodullistamisesta

Turvallisemmat tilat ja
tilaisuudet

- Luontevat kohtaamisen paikat.
- Hyödynnetään taide- ja kulttuurilaitosten tarjoamia mahdollisuuksia kohtaamiseen.
- Taide ja kulttuuri kotoutumisen tukena ja kotoutumiskoulutuksissa.
- Kehitetään turvallisemman tilan periaatteita ja otetaan se osaksi taiteen ja kulttuurin toimialan saavutettavuuden ja osallistumisen kokonaiskehittämistä.
- Sisältöjen tuottamisessa huomioidaan eri kulttuuriperinnoistä ja esteettisistä käsityksistä nousevia sisältöjä.